

Rana Cabbar ve Rutkay Aziz, «Hitler Rejimi'nin Korku ve Sefaleti»nde..

Başkent'te sanat olayları

«Hitler rejimi'nin korku ve sefaleti»

Engin KARADENİZ

ğını hesaplayan yerli yapımcılar için «Kaçak» el değimemiş sihirli bir hazineyi andırıyor.

■ CÖLGEÇENİN KONUĞU OLACAK

TÜRK beyaz perdesinin karakter oyuncusu Feridun Cölgeçen, Amerika'ya gittiği sıralar, birçok ünlü oyuncuya beraber Hollywood'da, TV dizilerde «Kaçak» henüz çevrilmediği için henüz doğmamış olan Dr. Richard Kimble'in yaratıcısı David Janssen'le de tanışmış ve Türkiye'ye gelmesi için o zaman çağrıda bulunmuştur. Cölgeçen, çok hoşlandığı Janssen'i çağrıda «Umarım ki, benim gibi Türk halkı da sizden çok hoşlanacaktır» demiştir. Asıl adı David Meyer olan Janssen, Hollywood'a henüz on üç yaşındayken at egerci olarak girmiştir, sonra figüranlık, küçük roller derken, başrollere yükselmiştir, ama ününü TV dizilerde «Kaçak»la yaparak büyük bir servete sahip olmuştur. Karısını öldürdüğü iddiasıyla ölüm cezasına çarptırıldıktan sonra cezaevine getirilirken bir tren kazasında kaçmayı başaran çocuk doktoru Richard Kimble'in rolü, önce başına belaya girmesi ve yakalanmak üzereyken yeniden kaçması, serüvenden serüvene koşmasını oluşturuyordu. Ve bu kaçış, taa karısının gerçek katili tek kolu adamı yakalıyanı dek sürüp gidecekti. Kimble'nin kendisini halka tıplıca sevdiren özellikleri ise sempatik, iyi kalpli, yardımsever, kimsesiz, iftiraya uğramış, hakkını arayan, tok sözülü, mert, sağlam karakterli, soğukkanlı, ezilen, hor görülen adam kimliğini yaratmasydı. 48 yaşındaki eski dostunun film çevirmek üzere Türkiye'ye geleceğini duyan Feridun Cölgeçen sevinçten uçuyor şimdi, Janssen'i daha kimse tanımadan ben onunla Hollywood'da tatlı günler geçiriyordum. Gelir gelmez karşılaşacak, İstanbul'u karış karış gezdirecek, evimde konuk edeceğim diyor.

BERTOLT BRECHT'in epik türdeki sahne yapımı, «Hitler Rejiminin Korku ve Sefaleti», Nazi boyunduruğunda külbastılaşan Alman halklarının yaşamını dile getiriyor. Oyun, Hitler Almanyası ve polis rejiminin törpüleyip bilediği toplumsal - politik «dikey»lere kıycı, ödünsüz bir vergi. Nazi'lerin ezdikleri, «Führer» ve «Führer»cilere başeğmeye yetiştiğit kişilerin yediği damgalara «paydos» etmeleri ya da etirilmeleri v.b.

Ankara Sanat Tiyatrosu (AST), repertuarı dağarcığının «Yasaklı Oyunlar Dizisi»nden olan bu ilkini yeniden ramp ışıklarına çıkarttı. Zehra Kurttekin'in çevirdiği «Üçüncü Reich'in Korku ve Yoksulluğu»nu konuk Grup Yönetmeni Yılmaz Onay değerlendirdi. Sahne estetiğinde politik - ideolojik öğeleri yeg tutan Brecht'in bu yapımını AST, 28 Mart 1972'de sergilemeye başlamış, oyun altıncı gecenin ardından yasaklanıp kaldırılmıştı!

Brecht'in bu yaptığı gülçelliğini yitirmez temi ile saygınlıdır. Duygusallığının, yerini yabancılasmaya bıraktığı Brecht yapıtlarını, Brecht'in vaptıklarını övkünmek, bu nedenle zorlasın! Konuk Grup Yönetmeni Yılmaz Onay saygı duyduğumuz bir sahne adamlı...

Ancak, Brecht'ce sahne yapıtlarında diyalektik, tarihle yıklanırsa yalnızca, kurumaz, kurutulamaz! Bertolt Brecht'in, çalışma arkadaşı, bağdar Kurt Weill'in müzik verimlerinin, bu yapıtları sulandırmaması gibi, belgesel çalışmalarında sulandırılmamalı, «bilgi kusturur» olmamalı!

Bunların dışında, AST'in takım oyununda, «Nezaret Edenler» pörçüğündeki «İş Adamı», «İhanet» dilimindeki «Erkek», «Profesör Fritz», «Meslek Hastalığında beyin yıkayan Profesör» ve «Hak Arama» da «Ceza Reisi» Rana Cabbar tişkirdi.

Brecht'in yaptıklarını övkünmek mi? Dedik ya, çok zor olsa gerek! AST'ın sunduğu «Hitler Rejimi'nin Korku ve Sefaleti»ni gene de görürünüz..